



Vad innebär det att delta i EU:s ramprogram för forskning och utveckling? I denna serie skildras erfarenheter från olika organisationer. Vad gav deltagandet? Vilket arbete krävdes? Vad lärde man sig i projekten?

Alla städer med över 250 000 invånare ska senast 1 juli 2007 redovisa bullerkartor avseende väg-, spår- och flygtrafik samt industribuller.

Ett tystare Europa

Med hjälp av bullerkartor och nya beräkningsmetoder ska Europa bli betydligt tystare. EU-projektet QCity syftar till att ta fram olika verktyg för bullerbekämpning. Hela projektet koordineras av ett litet svenskt företag.

LJUD OMGER OSS alla dagligen men om ljudet inte är önskat eller man helst vill bli kvitt det, anses det som buller. Utgångspunkten för QCity är ett EU-direktiv som kräver att alla städer med över 250 000 invånare före 1 juli 2007 ska redovisa bullerkartor avseende väg-, spår- och flygtrafik samt industribuller. Avgörande för att QCity fick sin projektansökan beviljad var att man utgår från att stödja EU-direktivet, tror Nils-Åke Nilsson, koordinator för QCity.

– Vi insåg nyttan och nödvändigheten av att knyta an projektet till EU:s bullerdirektiv. EU-direktivet i sig kan bli ganska verkningslöst om det inte får support av konkreta verktyg. Vi hoppas att vi med nya beräknings- och åtgärdsmetoder kan ge konkret stöd till städer och kommuner när de ska

utforma handlingsplaner och konkreta åtgärder för att komma till rätta med olika bullersituationer. Till exempel med hjälp av vår så kallade hot spot analys som visar var bullret ger mest obehag, säger han.

OBEHAGLIGT BULLER

Bullerkartorna visar hur höga ljudnivåer det är på olika platser inom en stad eller kommun. Men kunskap om ljudnivåerna i sig är inte tillräckligt för att vidta åtgärder mot bullret.

Det är inte alltid det buller som låter mest som är mest störande. Buller som är förutsägbart, till exempel från tidtalsbunden järnvägstrafik, upplevs som mindre störande än buller från en väg där bilarna kommer sporadiskt. Och när man frågar de boende i närheten

av stora trafikleder, respektive mindre vägar och påfartsleder, visar det sig att störst obehag upplever dem som bor vid mindre påfartsleder. Med kunskap om vilket buller som upplevs som mest störande samt naturligtvis bullerkartor med beräknade ljudnivåer kan man på ett effektivare sätt styra bullerbekämpningsåtgärder.

– Ju fler människor som är störda och ju mer störda de är, desto större bullerproblem har man. Genom bullerkartorna och hot spot analyserna får kommunerna nu ett verktyg att styra resurserna dit de bäst behövs, säger



FOTO: ACOUSTIC CONTROL

Nils-Åke Nilsson är vd för Acoustic Control samt koordinator för QCity som består av sex delprojekt med 27 deltagande partners.



Det rödmarkerade området på kartan visar en så kallad hot spot, det vill säga där buller upplevs som mest störande.

”Ju fler människor som är störda av buller och ju mer störda de är, desto större problem har man.”

► Nils-Åke Nilsson som även är vd för Acoustic Control.

QCity är ett fyra år långt projekt som pågår fram till februari 2009 och samordnas av Nils-Åke Nilsson och hans företag Acoustic control, ett typiskt litet bolag med begränsade ekonomiska muskler. Företaget har tidigare medverkat i två andra EU-projekt, men inget av dem har ens varit hälften så stort som QCity. Och det är första gången som Nils-Åke Nilsson är koordinator.

ORDNING OCH REDA

EU-kommissionen föreslog att han som initiativtagare till projektet kunde ta på sig rollen som koordinator. Hur fungerar då själva koordinatoruppdraget?

– Det flyter på bra. Jag är huvudkoordinator men tar hjälp från ytterligare två personer som är stationerade i närheten av Bryssel. Vi brukar kalla oss koordinatorsteamet. Vi kallar till möten och begär in projektrapporter och ekonomisk redovisning från alla delprojekt. Det handlar mycket om att upprätthålla ordning och reda och samordna de olika delprojekten, säger han.

QCity utmärker sig gentemot flera andra EU-projekt genom att själva processen från idé till projekt gick väldigt snabbt. I januari 2004 presenterade Nils-Åke Nilsson idén för en kollega

i Belgien. Fyra månader senare hade en ansökan skrivits ihop innehållande sex delprojekt och 27 partners från tio länder i Europa. Hur klarade de det?

– Vi är ett litet privat företag och har därför inte så stora marginaler. För oss var därför VINNOVAs så kallade SMINT-bidrag på 100 000 kronor en förutsättning för att vi skulle kunna skriva och lämna in ansökan i tid till EU-kommissionen, säger Nils-Åke Nilsson.

KONKRETA RESULTAT

Och effektiviteten har bestått under projektets första år. Var sjätte månad träffas alla deltagare för avstämning av projektet och då gäller det att kunna presentera resultat. Redan efter ett år finns det konkreta resultat i form av en programvara som hjälper till att räkna fram hot spot analyserna.

– Programvaran är så långt framtagen att den nu är körbar och presenterbar och vi kan notera ett stort intresse från olika kommuner och städer för att använda metoden, säger Nils-Åke Nilsson.

FOTNOT: VINNOVAs SMINT-bidrag är ett förstudiemedel till små och medelstora företag för internationellt tekniksamarbete och kan som mest innebära bidrag på 100 000 kronor. ■

Fakta

EU-projektet QCity syftar till att ta fram verktyg för att stödja EU-direktiv 2002/49/EC som kräver att alla städer med över 250 000 invånare före den 30 juni 2007 ska lämna in bullerkartor avseende väg-, spår- och flygtrafik samt industribuller till EU-kommissionen.

För Sveriges del innebär det att Stockholm, Malmö och Göteborg i första vändan måste lämna in bullerkartor. Före 1 juli 2012 ska även städer med mer än 100 000 invånare lämna in motsvarande kartor.

Inom ett år från det att bullerkartorna lämnats in ska städerna redovisa vilka åtgärder som ska vidtas för att motverka bullret.

QCity är uppdelat i delprojekt. Dessa syftar till framtagning av bullerkartor, inventering och reduktion av däck-, väg-, räls- samt hjulbuller, skärmning av trafikbuller, implementering av bullerbekämpningsåtgärder och resultat-spridning gentemot viktiga målgrupper såsom europeiska stadsförvaltningar.

Kontakt

Europaprogrammen på VINNOVA arbetar med information och rådgivning om alla delar av ramprogrammet till svenska forskare och företag. Vårt arbete ska bidra till att öka kunskapen om ramprogrammet, och därigenom stärka det svenska deltagandet. Vi har

bland annat nyhetsförmedling, kurser, seminarier och föreläsningar, rådgivning av olika slag samt informationsmaterial. Våra kontaktpersoner inom ramprogrammets alla områden svarar gärna på dina frågor. Du hittar oss på www.europaprogrammen.se

europaprogrammen



VINNOVA